

Імстичей А.Ю.

магістрантка

*Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»*

Рошко С.М.

кандидатка філологічних наук,

доцентка кафедри міжнародних економічних відносин

*Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»*

Imstychey Anastasiia

Master Student

State University “Uzhhorod National University”

Roshko Svitlana

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of International Economic Relations

State University “Uzhhorod National University”

ВПЛИВ ТОВАРНИХ СУПЕРЦИКЛІВ НА СВІТОВИХ ТОВАРНИХ РИНКАХ НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Анотація. У статті досліджується вплив товарних суперциклів на світових товарних ринках на розвиток міжнародного бізнесу. Здійснено аналіз таких чинників впливу, як зміни у споживчих вподобаннях, технологічні інновації, геополітична напруженість та екологічні вимоги, що допомагають виявити тенденції, які впливають на світові товарні ринки. Визначено, що чинники формування суперциклів на світових товарних ринках можуть бути обумовленими як економічними, так і політичними, соціальними і технологічними факторами. Досліджено, що розуміння даних чинників є критично важливим для ефективного управління ризиками та прийняття стратегічних рішень у галузі товарних ринків. Визначено, що товарні суперцикли можуть мати значний вплив на економічні рішення та стратегії компаній і інвесторів, а підвищення цін на товари може призвести до збільшення прибутків компаній, які експортують ці товари, але водночас це може стати викликом для компаній, які є споживачами таких товарів і мають операційні витрати, пов'язані з ними. Звернено увагу, що у поточному році спостерігається збільшення цін на товари вище їхнього звичайного довгострокового тренду, що свідчить про наявність товарного суперциклу, зокрема, це може бути обумовлено різними факторами, такими як зростання попиту внаслідок економічного зростання, зміни в геополітичній ситуації, технологічні інновації або природні катастрофи, які обмежують постачання товарів. Підсумовано, що на основі аналізу чинників формування суперциклів можна розробити стратегії для прогнозування та адаптації до змін в міжнародному бізнесі.

Ключові слова: ринок, товарні суперцикли, світові товарні ринки, міжнародний бізнес, інновації, новітні технології, глобальні економічні зміни.

Вступ та постановка проблеми. Суперцикли, або тривалі періоди високого та низького попиту на товари, впливають на ціни, виробництво та інвестиції в різних галузях. Розуміння чинників, які формують ці цикли, дозволяє передбачати економічні коливання та розробляти ефективні стратегії для управління ризиками та можливостями. Дослідження чинників формування суперциклів є надзвичайно важливим для урядів, корпорацій та інвесторів. Вони можуть використовувати ці знання для прийняття обґрунтованих рішень у сфері економічної політики, бізнес-планування та інвестиційної діяльності. Наприклад, аналіз таких чинників, як зміни у споживчих вподобаннях, технологічні інновації, геополітична напруженість та екологічні вимоги, допомагає виявити тенденції, які впливають на світові товарні ринки. Це дозволяє прогнозувати

можливі зміни в економічній кон'юнктурі, запобігати кризовим явищам та забезпечувати стабільний розвиток економіки, тому тема наукового дослідження є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження впливу товарних суперциклів на світових товарних ринках на розвиток міжнародного бізнесу, присвячені роботи таких українських науковців, як Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Лебедева В.К. [1], Валіус Т.А. [2], Вергун В.А., Карп В.С. [3] та інші.

У роботах Білоцерківця В.В. і Завгородньої О.О. досліджується, як тривалі періоди підвищення цін на сировину стимулюють розвиток бізнесу в сировинних секторах, але також породжують економічну нестабільність під час падіння цін. Інші науковці, такі як Валіус Т.А. і Карп В.С., зосереджуються на

аналізі механізмів подолання негативних наслідків суперциклів, що дозволяє бізнесу більш ефективно адаптуватися до змін на світових ринках.

Незважаючи на значні наукові досягнення, низка питань все ще вимагає поглибленого вивчення з ціллю дослідження глибшого розуміння природи товарних суперциклів і розроблення стратегічних підходів для управління бізнесом у змінних економічних умовах.

Мета статті полягає в поглибленому дослідженні впливу товарних суперциклів на світових товарних ринках та розробленні стратегії для прогнозування та адаптації до змін в міжнародному бізнесі.

Результати дослідження. Товарні суперцикли є важливими елементами глобальної економіки через їхній вплив на цінову динаміку споживчих товарів. Підвищення цін на товари може призвести до зростання інфляції, що в свою чергу може негативно впливати на купівельну спроможність населення та загальну економічну стабільність. Це може стати особливо значущим у країнах, де споживчий попит великий, або в країнах, які залежать від імпорту товарів. Крім того, товарні суперцикли можуть мати значний вплив на економічні рішення та стратегії компаній і інвесторів. Підвищення цін на товари може призвести до збільшення прибутків компаній, які експортують ці товари, але водночас це може стати викликом для компаній, які є споживачами таких товарів і мають операційні витрати, пов'язані з ними. Це може спонукати до перегляду стратегій виробництва, закупівельних планів та цінової політики в міжнародному бізнесі [1].

Загалом, розуміння та аналіз товарних суперциклів є важливим для управління ризиками та прийняття обґрунтованих рішень в економіці та бізнесі.

Ефективне управління цими циклами може допомогти зберегти економічну стабільність та забезпечити стійкий розвиток на ринках як для споживачів, так і для виробників.

Формування суперциклів на світових товарних ринках є результатом взаємодії багатьох чинників, які можуть мати як короткостроковий, так і довгостроковий вплив. Розуміння цих чинників є критично важливим для ефективного управління ризиками та прийняття стратегічних рішень у галузі товарних ринків. Так, чинники формування суперциклів на світових товарних ринках можуть бути різноманітними, обумовленими як економічними, так і політичними та технологічними факторами, що впливають на міжнародний бізнес [3].

Одним із головних економічних чинників є глобальний економічний ріст, який безпосередньо впливає на попит на товари. У періоди економічного підйому збільшується споживання сировини та продукції, що призводить до зростання цін. Інвестиції у видобуток та виробництво також зростають, стимулюючи збільшення пропозиції товарів у майбутньому. Крім того, зміни в інфляції та валютних курсах можуть значно впливати на вартість товарів, що також сприяє формуванню суперциклів [2].

Політичні та геополітичні чинники є важливими складовими у формуванні суперциклів. Політична стабільність або нестабільність у країнах-експортерах сировини може призвести до значних змін у постачанні товарів, що впливає на їхні ціни. Військові конфлікти, торгові обмеження та санкції здатні порушувати виробничі ланцюги і зменшувати доступність товарів на міжнародних ринках. Наприклад, після початку повномасштабного вторгнення Росії відбулося значне зниження показників імпорту українських товарів в ЄС. На рис. 1. представлені

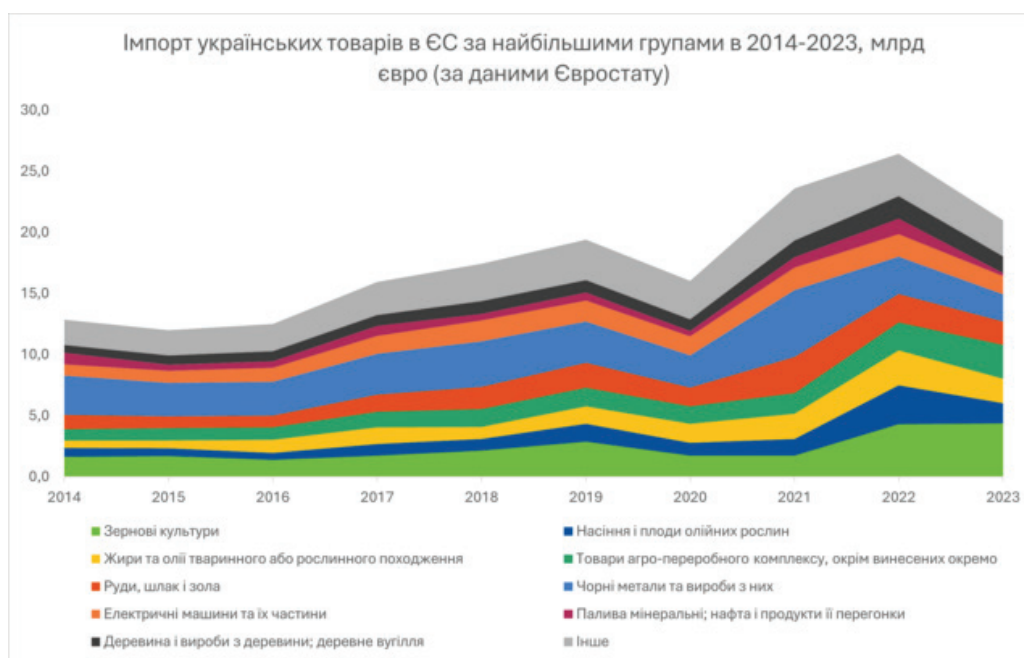

Рис. 1. Імпорт українських товарів в ЄС за найбільшими групами в 2014–2023 рр., млрд євро

Джерело: [5]

показники імпорту України до ЄС впродовж останніх 10 років (підррахунки Центру економічної стратегії на базі даних Eurostat).

Як видно з рисунку, показники імпорту України до ЄС впродовж 2014–2023 років мали тенденцію до зростання. У 2020 році спостерігався найбільший спад показників.

Соціальні та демографічні зміни також відіграють ключову роль у формуванні суперциклів на світових товарних ринках. Зростання населення та урбанізація сприяють збільшенню попиту на ресурси та продукцію. Економічний розвиток країн, що розвиваються, веде до підвищення рівня життя та зростання споживання товарів, що впливає на ціни. У міру зростання доходів населення збільшується попит на якісніші та різноманітніші товари, що стимулює виробництво і торгівлю. Це явище особливо помітне в густонаселених країнах, таких як Китай та Індія, де економічне зростання створює нові ринки для виробників. У результаті зростаючий попит з боку країн, що розвиваються, може підштовхувати ціни вгору, сприяючи формуванню суперциклів на світових товарних ринках. Зміни у споживчих вподобаннях, зокрема, зростання середнього класу, також відіграють важливу роль у формуванні суперциклів. Середній клас, який має більшу купівельну спроможність, зазвичай прагне до споживання більшої кількості товарів та послуг високої якості. Це збільшує попит на широкий спектр продуктів, від електроніки до автомобілів і побутової техніки, що стимулює економічну активність. Водночас, зміни у глобальній економіці та ринкові умови, такі як інфляція, валютні курси та торговельні політики, можуть впливати на ціни та доступність товарів. Таким чином, економічні зміни та споживчі вподобання в країнах, що розвиваються, є важливими чинниками, які сприяють формуванню та підтриманню суперциклів на світових товарних ринках [2].

Технологічні чинники також мають значний вплив на товарні ринки. Інновації та розвиток нових технологій, таких як покращення видобувних технологій або розвиток альтернативних джерел енергії, можуть суттєво змінювати попит та пропозицію товарів. Зміни у логістиці та транспортній інфраструктурі можуть знижувати витрати на транспортування, впливаючи на ціни товарів. Усі ці чинники разом створюють комплексний вплив на формування суперциклів на світових товарних ринках, роблячи їх динамічними та важкопрогнозованими.

Так, у 2024 році спостерігається збільшення цін на товари вище їхнього звичайного довгострокового тренду, що свідчить про наявність товарного суперциклу. Це може бути обумовлено різними факторами, такими як зростання попиту внаслідок економічного зростання, зміни в геополітичній ситуації, технологічні інновації або природні катастрофи, які обмежують постачання товарів. Враховуючи це, важливо проводити аналіз фундаментальних та технічних чинників, що впливають на ціни товарів, для ефективного управління ризиками та можливостями на товарних ринках.

Обсяги світової торгівлі товарами у 2024 році зростуть на 2,6%, а в 2025 році – на 3,3%, прогнозує Світова організація торгівлі (СОТ) у своєму останньому звіті [6].

У 2023 році глобальний товарообіг зменшився на 1,2%, а експорт товарів у вартісному вираженні впав на 5%, досягнувши \$24,01 трлн. Імпорт зменшився у більшості регіонів, особливо в Європі. Виняток становили великі країни-експортери палива, імпорт яких залишався високим завдяки значним експортним доходам, оскільки ціни на енергоносії залишалися високими за історичними стандартами. Економісти СОТ зазначають, що у 2024 році очікується послаблення інфляційного тиску, що сприятиме зростанню реальних доходів, особливо у країнах із розвинутою економікою. Це, у свою чергу, стимулюватиме споживання промислових товарів. Зростання світового реального ВВП у 2023 році знизилося до 2,7% порівняно з 3,1% у попередньому році (рис. 2).

Як видно з рисунку, згідно з прогнозними даними СОТ на наступні два роки спостерігатиметься стабільне зростання ВВП: 2,6% у 2024 році та 2,7% у 2025 році [4].

Так, геополітична напруженість і політична невизначеність можуть обмежити масштаби відновлення світової торгівлі. Ці чинники здатні впливати на стабільність ринків, зокрема, через впровадження торговельних бар'єрів, санкцій та змін у міжнародних угодах. Різні регіони світу можуть відчувати різний рівень впливу, що ускладнює прогнозування і планування економічної діяльності. Додатково, зростання протекціонізму може призвести до зменшення обсягів міжнародної торгівлі та уповільнення економічного зростання. Це змушує компанії адаптувати свої стратегії, зосереджуючись на внутрішніх ринках або шукаючи нових торговельних партнерів. Водночас, нові інвестиції у технології та інновації можуть частково компенсувати негативний вплив, сприяючи розвитку альтернативних шляхів для торгівлі та виробництва. Політична невизначеність також створює додаткові ризики для бізнесу, змушуючи компанії бути обережними у своїх інвестиційних рішеннях. Внаслідок цього, підприємства можуть відкладати великі проекти або переорієнтувати свої ресурси на менш ризиковані напрямки.

У той же час, нові можливості можуть з'являтися у вигляді локальних ініціатив та регіональних торговельних блоків, які прагнуть знизити залежність від глобальних ризиків. Це може включати створення нових економічних зон, підписання регіональних торговельних угод та розвиток внутрішніх ринків для зменшення впливу зовнішніх шоків. Регіони можуть розробляти стратегії для посилення співпраці та інтеграції між сусідніми країнами, що сприятиме стабільності та економічному зростанню. Зокрема, країни можуть використовувати ці нові можливості для розвитку своїх промислових і технологічних секторів, створення нових робочих місць і підвищення рівня життя своїх громадян. Впровадження новітніх технологій, розвиток інфра-

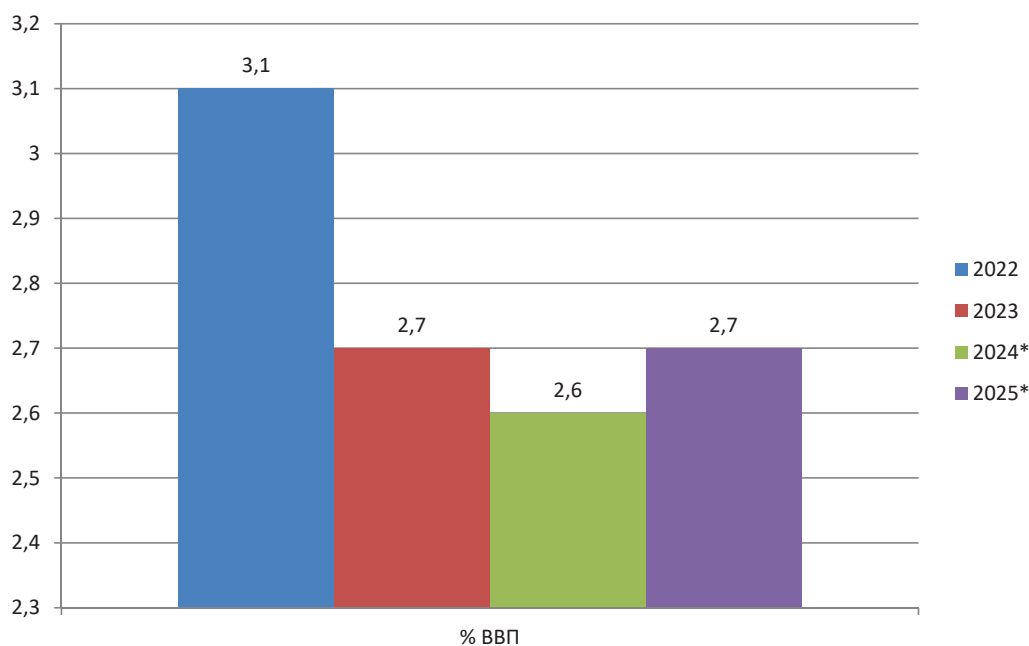

Рис. 2. Показники світового реального ВВП, 2022–2025 рр.

Джерело: складено автором на основі джерела [4]

Примітка: *прогнозовані показники

структури та підвищення ефективності виробництва можуть допомогти економікам стати більш стійкими до глобальних економічних змін. Крім того, регіональні блоки можуть стати ключовими гравцями на світовій арені, забезпечуючи своїм членам кращі умови для торгівлі та інвестицій. Водночас, ці ініціативи вимагатимуть значних зусиль з боку урядів і бізнесу для координації дій та забезпечення стабільності. Політична воля, надійні правові рамки та ефективне управління стануть ключовими факторами успіху таких регіональних об'єднань. Успішне впровадження цих ініціатив може значно зменшити ризики, пов'язані з глобальними економічними коливаннями, і створити нові можливості для економічного розвитку та процвітання.

Висновки. Таким чином, розуміння та аналіз впливу товарних суперциклів на світових товарних ринках на розвиток міжнародного бізнесу, є ключовим для розробки стратегій управління ризиками та можливостями для підприємств, урядів та інвесторів. Глибоке розуміння чинників виникнення

суперциклів дозволяє забезпечити більш ефективне управління економічними коливаннями та підвищити стійкість до потенційних кризових ситуацій на ринках. Крім того, на основі аналізу чинників формування суперциклів можна розробити стратегії для прогнозування та адаптації до змін на світових товарних ринках у міжнародному бізнесі. Такий підхід дозволяє підприємствам та урядам своєчасно реагувати на зміни у попиту, цінах та інших ринкових умовах, забезпечуючи стабільність та конкурентоспроможність у глобальному економічному середовищі. Новий суперцикл може стати періодом адаптації та трансформації для світової економіки, де компанії і країни шукатимуть баланс між глобалізацією і національними інтересами. Це включатиме розвиток нових торговельних відносин, інвестування в інновації та технології, а також підвищення стійкості до зовнішніх ризиків. У цьому контексті, успішними будуть ті, хто зможе швидко адаптуватися до змін і знайти нові можливості для зростання в умовах нестабільного ринкового середовища.

Список використаних джерел:

1. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Лебедева В.К. та ін. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. А.О. Задой, В.М. Тарасевича. Київ : Центр учбової літератури. 2012. 416 с.
2. Валіус Т.А. На порозі змін: міжнародні товарні ринки. *Економіка*. 2023. № 3. С. 57–64.
3. Вергун В.А., Карп В.С. Виклики і загрози у сучасному міжнародному бізнесі. Видавництво: ВАДЕКС. 2019. С. 336–344.
4. Єрмоленко Г. Глобальна торгівля зросте на 2,6% у 2024 році – COT. URL: <https://gmk.center/ua/news/globalna-torgivlya-zroste-na-2-6-u-2024-roci-sot/>
5. Зануда А. Торговельний безліміт: що дали Україні два роки без обмежень на ринку ЄС. 2024. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cv22lexmrnmno>
6. World Trade Organization. URL: <https://www.wto.org/>
7. European Commission: Website. April 2024. URL: <https://gmk.center/en/news/the-foreign-trade-second-year-war>

References:

1. Bilotserkivets V. V., Zavgorodnia O. O., Lebedieva V. K., et al. (2012) *Mizhnarodna ekonomika* [International Economics]. Textbook / Edited by A. O. Zadoia, V. M. Tarasevych. Kyiv: Center for Educational Literature, 416 p.
2. Valius T. A. (2023) *Na porozi zmin: mizhnarodni tovarni rynky* [On the Brink of Change: International Commodity Markets]. *Economics*, no. 3, pp. 57–64.
3. Vergun V. A., Karp V. S. (2019) *Challenges and Threats in Modern International Business*. [Vyklyky i zahrozy u suchasnomu mizhnarodnomu biznesi]. Publisher: VADEX, pp. 336–344.
4. Yermolenko G. *Global Trade to Grow by 2.6% in 2024 – WTO*. [Hlobalna torhivlia zroste na 2,6% u 2024 roci – SOT]. Available at: <https://gmk.center/ua/news/globalna-torgivlya-zroste-na-2-6-u-2024-roci-sot/>
5. Zanuda A. (2024) *Trade Unlimited: What Ukraine Gained from Two Years Without Restrictions in the EU Market*. [Torhovelnii bezlimit: shcho daly Ukraini dva roky bez obmezhen na rynku YeS]. Available at: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cv22lexmrnm0>
6. World Trade Organization. Available at: <https://www.wto.org/>
7. European Commission: Website. (April 2024). Available at: <https://gmk.center/en/news/the-foreign-trade-second-year-war>

IMPACT OF COMMODITY SUPERCYCLES IN GLOBAL COMMODITY MARKETS ON THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL BUSINESS

Summary. The article explores the impact of commodity supercycles in global commodity markets on the development of international business is key to developing risk and opportunity management strategies for businesses, governments and investors. An analysis of factors such as changes in consumer preferences, technological innovations, geopolitical tensions, and environmental requirements helps identify trends affecting global commodity markets. It is determined that the factors driving commodity supercycles in global commodity markets can be influenced by economic, political, social, and technological factors. Understanding these factors is critically important for effectively managing risks and making strategic decisions in the field of commodity markets, it allows for more effective management of economic fluctuations and increases resilience to potential crisis situations in the markets. In addition, on the basis of the analysis of the factors of the formation of supercycles, it is possible to develop strategies for forecasting and adaptation to changes in world commodity markets in international business. While rising commodity prices may increase the profits of companies exporting these goods, it may pose challenges for companies consuming such goods and incurring operational costs associated with them. Currently, there is an increase in prices of goods above their usual long-term trend, indicating the presence of a commodity supercycle, possibly driven by various factors such as increased demand due to economic growth, changes in geopolitical situations, technological innovations, or natural disasters limiting the supply of goods. This approach allows businesses and governments to respond in a timely manner to changes in demand, prices and other market conditions, ensuring stability and competitiveness in a global economic environment. The new supercycle may become a period of adaptation and transformation for the global economy, where companies and countries will seek a balance between globalization and national interests. This will include the development of new trade relations, investment in innovation and technology, and increased resilience to external risks. In this context, those who can quickly adapt to changes and find new opportunities for growth in a volatile market environment will be successful. In the near future, a relaxation of inflationary pressures is expected, which will contribute to the growth of real incomes, especially in countries with developed economies. This, in turn, will stimulate the consumption of industrial goods. The new supercycle could become a period of adaptation and transformation for the global economy, where companies and countries will seek a balance between globalization and national interests.

Keywords: market, commodity supercycles, global commodity markets, international business, innovations, new technologies, global economic changes.